

PROGRAMMA NAAR EEN
RIJKE WADDENZEE

Programma

Wadden
zeehavens

Building with Nature Waddenzeehavens

Werkatelier 7 november 2012 14.00-16.30 uur

Zuidersingel 3, Leeuwarden

Agenda en Context

31 oktober 2012

Arjen Bosch

Inhoud

<i>Agenda</i>	3
<i>Achtergronddocumenten</i>	3
Opzet <i>Building with Nature Waddenzeehavens</i>	4
1. Wat vooraf ging	4
2. Samenwerkende programma's rond slibhuishouding en havens	4
3. Voortbouwen op de ingeslagen weg.....	5
4. Partners en mogelijke projecten	5
5. Op te leveren producten	5
6. Activiteiten en planning.....	6
7. Websites	6

Agenda

1. Toelichting en context
2. Deelsessies
3. Verbinden resultaten deelsessies
4. Vervolgafspraken

Achtergronddocumenten

1. Koers Waddenzeehavens
2. Projectinventarisatie
3. Clear as Mud

Opzet *Building with Nature* Waddenzeehavens

Dit document beschrijft de opzet om tot een programma Building with Nature voor de Waddenzeehavens te komen. Het gaat uit van een pilot bij de haven van Harlingen, waarbij de ervaringen van Building with Nature bij Delfzijl: Marconi zijn meegenomen. Deze opzet heeft de instemming van de stichting Ecoshape en Programma Naar een Rijke Waddenzee

1. Wat vooraf ging

Programma Naar een rijke Waddenzee werkt aan het cluster Morfologie en Water, waaronder het traject “Natuurlijk bereikbaar: innovatie in baggeren en transport”.

In een eerder stadium verschenen mede onder begeleiding van *Programma Naar een rijke Waddenzee*, de rapportages “Projectinventarisatie monitoring slibhuishouding Waddenzee”, “Clear as mud, understanding the fine sediment dynamics” en “Ameland natuurlijk bereikbaar”.

Het RCW rondde het project “Specialisatie en profilering Waddenzeehavens” af met het Koersdocument Waddenzeehavens. Het Koersdocument is door de Waddenzeehavens onderschreven, met inbegrip van de natuuraspecten, die door medewerkers van *Programma Naar een rijke Waddenzee* zijn ingebracht. Gedurende de loop van het Waddenzeehavenproject maakten de Waddenzeehavens en de stichting *Ecoshape* de afspraak om een meerjarig programma *Building with Nature* Waddenzeehavens op te stellen, waarbij *Ecoshape* 50% cofinanciering vraagt van het Waddenfonds. Het gaat om een programma van in totaal 4 mln Euro. Inmiddels hebben naast de industriehavens ook andere havens aangegeven te willen participeren in een vervolg. Ondertussen is het programmadocument van het Waddenfonds uit gebracht, dat volledig in lijn is met de voorstellen van “Specialisatie en profilering Waddenzeehavens” (zie website Waddenfonds).

2. Samenwerkende programma’s rond slibhuishouding en havens

Het gaat erom de ambitie van de *Ecoshape*, *Programma Naar een rijke Waddenzee* en de Waddenzeehavens, zoals verwoord in het Koersdocument Waddenzeehavens, tot uitvoering te brengen. Het is bedoeling om een Waddenfondsaanvraag te formuleren voor *Building with Nature* voor de Waddenzeehavens. Het accent ligt daarbij op de relatie havens met de slibhuishouding van de Waddenzee als geheel, met minimaal één concrete pilot te starten in 2013 voor de slibhuishouding rond de haven van Harlingen. Het ligt in de lijn der verwachting dat het proces in 2012 ook andere projecten voor 2013 oplevert.

3. Voortbouwen op de ingeslagen weg

Allereerst zijn er al de nodige bijeenkomsten en inventarisaties over onderzoeksvragen gehouden, en alle partijen hebben het gevoel dat er eindelijk wat moet gebeuren. Kortom, niet beginnen bij nul en tempo maken. De inhoudelijk lijnen uit de eerdere projectinventarisatie van *Programma Naar een rijke Waddenzee* vormen de input voor het vervolg.

Bij de aanpak sluit dit voorstel aan bij de algemene uitgangspunten van *Programma Naar een Rijke Waddenzee; leren door doen* en te volgen wat voor kennis dat oplevert voor de volgende onderwerpen:

- Winst door slim om te gaan met baggeren en storten/verspreiden
- Aangeven waar omgang met slibhuishouding bij kan dragen aan natuurontwikkeling
- Kansen voor natuurwaarden in en om havens
- Havenontwerp om de slibhuishouding gunstig te beïnvloeden
- Monitoren van de resultaten

4. Partners en mogelijke projecten

Projecten worden in overleg met partners geïdentificeerd, mede op basis van de eerdere rapportages o.a. “Projectinventarisatie” en “Specialisatie en profilering Waddenzeehavens” en “Clear as mud”.

Hierbij komen de volgende concrete projecten in beeld:

- Harlingen (ecologisch slim baggerwerk)
- Kombergingsgebied Ameland Schiermonnikoog (start met monitoring eerste kombergingsgebied)
- Den Helder (havenontwikkeling in combinatie met gunstige kwelderontwikkeling en zoet-zoutovergang Balgzand)
- Eems (mits passend in bestuurlijke gevoeligheid, momenteel groeit de aandacht voor de slibhuishouding en kwelderontwikkeling geleidelijk vanuit *Marconi*)
- Natuurvriendelijke ontwikkeling recreatieve Waddenzeehavens

Het *Deltaprogramma* geeft mogelijk aanleiding om het effect van suppleties op slibhuishouding Waddenzee (verkenen van opties voor samen optrekken).

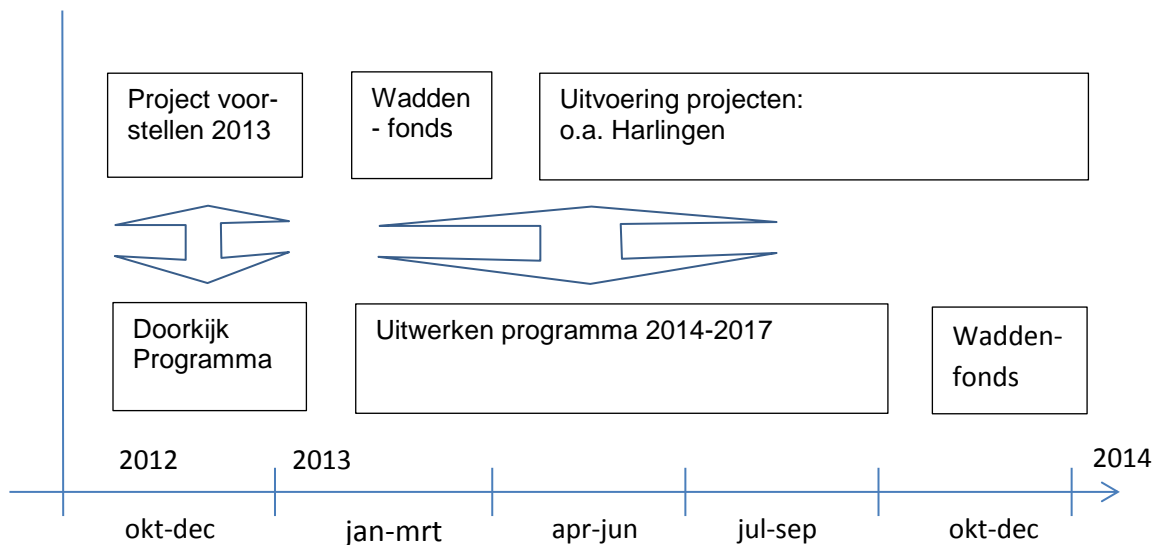
5. Op te leveren producten

Waddenfondsprojecten, in te dienen door *Ecoshape* die starten in 2013:

1. *Building with Nature Waddenzeehavens* voor het jaar 2013
2. Projectvoorstellen die starten in 2013, waaronder:
 - a. slibhuishouding omgeving Harlingen
 - b. PM (als resultaat van proces in 2012)
3. Compleet waddenfonds(deel)programma *Building with Nature* voor de periode 2014 – 2017

6. Activiteiten en planning

De globale planning voor 2012-2013 ziet er als volgt uit:

7. Websites

De websites van programma *Rijke naar een Waddenzee* www.rijkewaddenzee.nl en *Ecoshape* www.ecoshape.nl geven in hun stijl informatie over *Building with Nature Waddenzeehavens* en verwijzen door naar de sites www.helderoverslib.nl en www.waddenzeehavens.nl, waar meer gedetailleerde informatie wordt bijgehouden.